

ΤΑΞΗ: Β΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ
ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Ημερομηνία: Κυριακή 27 Απριλίου 2014

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Έπειτα τις Άλπεις, που χωρίζουν την Ιταλία από τη Γαλατία, πέρασε με ελέφαντες. Μόλις βρέθηκε στην Ιταλία, κατατρόπωσε και εξολόθρευσε τις ρωμαϊκές στρατιές στον ποταμό Τίκινο, στον ποταμό Τρεβία, στη λίμνη Τρασιμένη και στις Κάννες. Οι Ρωμαίοι πληροφορήθηκαν έντρομοι την καταστροφή στις Κάννες. Ο Αννίβας ξέφυγε από την ενέδρα του Φαβίου Μαξιμου στην περιοχή του Φαλέρνου.

Αν και ζουν σε περιοχές φοβερά παγωμένες, φορούν μόνο δέρματα και πλένονται σε ποτάμια. Όταν η χώρα τους κάνει πόλεμο, εκλέγουν άρχοντες με εξουσία ζωής και θανάτου. Στις ιππομαχίες συχνά πηδάνε από τα άλογά τους και πολεμάνε πεζοί. Η χρήση της σέλας θεωρείται πράγμα αισχρό και μαλθακό.

Σημείωση: Η μετάφραση που δίνεται είναι σχεδόν στο σύνολό της σύμφωνη με το βιβλίο του καθηγητή (Μ.Πασχάλης, Γ.Σαββαντίδης, Ο.Ε.Δ.Β).

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. α. elephanti, elephanto
 copiae
 ager
 insidias
 civitatum, civitatum
 equem
 nex
 flumen
 pellium
 usui

β. Falernorum agrorum
equestria proelia
frigidissima loca
Cannensi clade

γ. cum elephantis: quibus
civitas bellum gerit: quod
magistratus creantur: qui
pelles solum habent: quas
cum vitae necisque potestate: eius

δ. mihi
tibi

2. α. habitus erit
desiliris (-re)
seiunxistis
fuerint
profligaveratis
lauti (lavati) eramus
audiebatur
expediunt
proeliaturos esse
delebis

β. gessisse, gerens, gesturus
creare, creari

3. α. cum elephantis: είναι εμπρόθετος προσδιορισμός της συνοδείας στο ρήμα transiit.
apud Ticinum: είναι εμπρόθετος προσδιορισμός του τόπου (δηλώνει προσέγγιση) στο ρήμα profligavit.
Romanorum: είναι ετερόπτωτος προσδιορισμός, γενική κτητική στο copias.
pavidus: είναι επιρρηματικό κατηγορούμενο του τρόπου στο ρήμα audivit, που αναφέρεται στο υποκείμενο populus.
vitae: είναι ετερόπτωτος προσδιορισμός, γενική αντικειμενική στο potestate.
se: είναι αντικείμενο στο ρήμα expedit (ευθεία αυτοπάθεια).
equestribus: είναι ομοιόπτωτος ονοματικός επιθετικός προσδιορισμός στο proeliis.

saepe: είναι επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρήμα *desiliunt*.

usus: είναι υποκείμενο στο ρήμα *habetur*.

res: είναι κατηγορούμενο στο υποκείμενο *usus* μέσω του συνδετικού ρήματος *habetur*.

β. *ubi in Italia fuit*: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση. Εισάγεται με τον χρονικό σύνδεσμο *ubi* γιατί εκφράζει το προτερόχρονο. Η ίδια πρόταση θα μπορούσε να εισάγεται με τους χρονικούς συνδέσμους *postquam*, *ut* και *simul*, που επίσης εκφράζουν το προτερόχρονο. (σχολικό βιβλίο, παρατήρηση 3, σελ.94).

γ. i) *Hannibal debet apud Cannas copias Romanorum profligare et delere*

Τα απαρέμφατα θα μετατραπούν σε τελικά καθώς εξαρτώνται από το ρήμα *debeo*, το οποίο συντάσσεται με τελικό απαρέμφατο. Θα πρέπει να τεθούν σε χρόνο ενεστώτα (ανεξάρτητα από το χρόνο του ρήματος της πρότασης) γιατί το τελικό απαρέμφατο στη Λατινική βρίσκεται πάντα σε χρόνο ενεστώτα. (σχολικό βιβλίο, παρατήρηση 2, σελ.70).

ii) *Hannibal dicit se apud Cannas copias Romanorum profligavisse et delevisse*

Το *se* είναι το υποκείμενο των ειδικών απαρεμφάτων *profligavisse et delevisse* (ταυτοπροσωπία). Βρίσκεται σε αιτιατική λόγω του λατινισμού του υποκειμένου του ειδικού απαρεμφάτου. (σχολικό βιβλίο, παρατήρηση 3, σελ.70: στη λατινική και στην περίπτωση της ταυτοπροσωπίας το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου τίθεται σε αιτιατική και δεν παραλείπεται).

δ. *Germani ephippiorum usum rem turpem et inertem habent.*

ε. *Clades Cannensis a populo Romano pavido audita est.*